

Wat iedere vrouw zou moeten weten over haar vulva

Jeuk, pijn of wondjes ‘daar beneden’? Veel vrouwen lopen er te lang mee door. Uit schaamte, maar vaak ook omdat ze niet weten wat normaal is. Gelukkig zijn de meeste vulvaire klachten goed te behandelen.

Tekst: [Carlijn Simons](#) Beeld: Stocksy 17 mei 2025

Zo’n tien jaar geleden kreeg Daphne (54) last van jeuk aan haar vulva en rond de anus. “Het begon geleidelijk”, vertelt ze, “maar gaandeweg werd het steeds erger. Als ik mezelf afveegde na toiletbezoek zat er altijd bloed aan het wc-papier, vanwege de wondjes. Die deden ook pijn. Meerdere malen ben ik met mijn klachten bij de huisarts geweest. Die stuurde me dan, soms zelfs zonder me te onderzoeken, naar huis met een middeltje voor een vaginale schimmelinfectie of een wormenkuur. Daar zou volgens hem de jeuk bij de anus vandaan komen. Het hielp allemaal niets. Pas toen ik jaren later van huisarts wisselde, werden mijn klachten eindelijk serieus genomen. Sterker: deze arts kwam na een tijdje op het idee dat het weleens de huidaandoening [lichen sclerosus](#) zou kunnen zijn. Op grond van dit vermoeden stuurde ze me door naar de gynaecoloog, die ongeveer een jaar geleden meteen de diagnose wist te stellen. Eindelijk kon ik adequaat behandeld worden.”

WAT IS NORMAAL?

Daphne liep tien jaar met klachten rond voordat duidelijk werd wat er met haar aan de hand was. Het verbaast [dermatoloog Hester Vermaat](#) en [gynaecoloog Marc van Beurden](#) niet. Zij houden op de vulvapoli in de Bergmankliniek in Amsterdam al vijftien jaar samen een spreekuur speciaal voor vulvaire klachten en zien hoe weinig kennis hier over is. Om te beginnen bij vrouwen. “Veel vrouwen weten niet goed wat de vulva precies is”, vertellen ze. “Ze weten niet uit welke onderdelen en structuren die bestaat en hoe die eruit hoort te zien. Zo komt uit onderzoek naar voren dat maar negen procent van de vrouwen de venusheuvel, plasbuis, clitoris, vaginaopening, anus en binnenste en buitenste vulvalippen correct kan benoemen. Daarbij weten veel vrouwen ook niet goed wat het betekent als je klachten ervaart in dat gebied, waar ze met die klachten naartoe zouden kunnen en wat ze eraan kunnen doen.” Het een heeft natuurlijk ook met het ander te maken: een vrouw die dat deel van haar eigen lichaam goed kent, die zeg maar weet wat er tussen haar benen zit, kan haar klachten beter plaatsen en eerder gerichte hulp zoeken.

Inderdaad was dit niet-weten waar Daphne tegenaan liep. “Ik probeerde mezelf wel te onderzoeken en bekijken”, vertelt ze. “Behalve dat ik dat praktisch gesproken nog best ingewikkeld vond, vond ik het ook lastig te bepalen of het er bij mij nou anders uitzag dan hoe het eruit zou moeten zien volgens de internetplaatjes. Als ik opmerkte dat het bij mij wit en glanzend oogde, kwam ik er vervolgens moeilijk achter of dit nou hoorde of niet. Want tja, wat is normaal? Ik had geen idee.”

PIJN EN JEUK

Ook voor de huisarts is het lang niet altijd makkelijk vast te stellen of iets normaal of afwijkend is. “In vergelijking met andere kwalen waarmee patiënten bij de huisarts komen, zijn vulvaire klachten niet de meest voorkomende”, zegt Van Beurden. “De ernstigere en meer zeldzame vormen zien huisartsen al helemaal niet vaak.”

Vermaat: “En zelfs voor de specialist zijn sommige vulvaire aandoeningen moeilijk te herkennen omdat de afwijkingen zo subtiel kunnen zijn.” Toch is jeuk in elk geval niet iets wat hoort of normaal is. Net als pijn. “Vrouwen ervaren een branderig of schraal gevoel en irritatie”, zegt Vermaat. “Ze hebben last van kloofjes, wondjes of een kwetsbare huid.” De oorzaken van die klachten wisselen. Lichen sclerosus, zoals Daphne heeft, zien ze regelmatig voorbijkomen. Dit is een chronische huidaandoening die gepaard gaat met ontstekingen en vaak voorkomt op de vulva en het gebied rond de anus.

Een andere is lichen planus, een ontstekingsachtige aandoening van de huid en/of slijmvliezen die zich op allerlei plekken kan voordoen – ook op de vulva en in de vagina. Vermaat: “Verder kunnen vulvaire klachten komen door aandoeningen zoals eczeem, de huidziekte psoriasis, genitale wratjes, een schimmelinfectie als candida, of ontstekingen zoals herpes.” Daarnaast kunnen vulvaire pijnklachten ook komen door verhoogde spierspanning in de bekkenbodemspieren. Het probleem zit dan dus niet in de huid, die kan zonder afwijkingen zijn, maar in de spieren. De pijn die daardoor wordt veroorzaakt kan spontaan optreden, maar ook bij aanraking en seksueel contact.”

AANDOENINGEN AAN DE VULVA

Vulvaire aandoeningen kunnen (een voorstadium van) vulvakanker zijn. Meestal zijn ze gelukkig niet direct levensbedreigend. Dat wil niet zeggen dat ze voor de vrouwen die ermee moeten leven geen leed met zich meebrengen. Daphne sliep er bijvoorbeeld heel slecht door. “Overdag ging het wel”, zegt ze, “dan had ik afleiding. ’s Nachts werd ik soms helemaal gek van de jeuk.”

“Jeuk kan het dagelijks leven ingrijpend beïnvloeden”, bevestigt Vermaat. “Het kan slaapproblemen geven en dus leiden tot vermoeidheid en concentratieproblemen. Ook veroorzaakt het soms gespannenheid. Daarnaast hebben vulvaklachten vaak een grote emotionele impact: ze kunnen het zelfvertrouwen en de levenskwaliteit aantasten. Gevoelens van somberheid en angst komen regelmatig voor, en ook kunnen ze een flinke invloed hebben op relaties en intimiteit.”

Al met al vormen vulvaire klachten en aandoeningen dus best een aanslag op de kwaliteit van leven. En toch dacht Daphne soms nog steeds dat ze zich aanstelde. “Erover praten deed ik niet. Ik was bang dat mensen het te privé zouden vinden als ik erover zou beginnen. Zelfs bij de dokter aankloppen vond ik lastig. Als de problemen bij wijze van spreken op mijn oren hadden gezeten, had ik daarmee geen enkele moeite gehad en was ik veel eerder en vaker gegaan. Nu dacht ik toch regelmatig: ik heb gewoon pech en moet er maar mee leren leven.”

TREK AAN DE BEL

En dat terwijl veel vulvaire klachten vrij simpel te behandelen zijn of goed onder controle gebracht kunnen worden met medicijnzalf. “De meeste vulvaire aandoeningen vallen niet te voorkomen”, zegt Van Beurden. “Het zijn ziektes die je overkomen. Natuurlijk is het altijd beter om zo vroeg mogelijk een diagnose te krijgen om behandeld te kunnen worden dan lange tijd door te lopen met klachten. Als je bijvoorbeeld niets aan lichen sclerosus doet, kan er huid verdwijnen. Ook kunnen er verklevingen van de vulvahuid optreden en bovendien ontstaat er een verhoogde kans op vulvakanker.” Daarom willen Vermaat en Van Beurden vrouwen toch vooral op het hart drukken om zich wat meer vertrouwd te maken met hoe hun vulva eruitziet (zie het kader ‘Op onderzoek’), en ook om vooral wél bij de dokter aan de bel te trekken als er klachten zijn.

Daphne smeert sinds haar diagnose met twee soorten zalf en dat maakt echt een wereld van verschil. “Jeuk bij de anus en wondjes heb ik nooit meer,” zegt ze, “soms jeukt een plekje aan de vulva nog wel een beetje. Maar vergeleken met hiervoor is het echt niets. Hoewel ik dus ontzettend blij ben dat ik eindelijk weet wat het is, ben ik ook boos op mijn vorige huisarts. Want mijn klachten waren dus wel degelijk serieus! Ik heb vergroeiingen, een deel van mijn binnenste vulvalippen is verdwenen en ik had vulvakanker kunnen krijgen. Met wat ik nu weet, vooral ook door de Stichting Lichen Sclerosus, zou ik me hard hebben gemaakt om een verwijzing naar de vulvapati te krijgen. De kans is groot dat de specialisten die daar zitten veel eerder een diagnose hadden weten te stellen.”

OP ONDERZOEK

Ruim één op de drie volwassen vrouwen heeft nog nooit haar eigen vulva bekeken. Laat staan dat ze die regelmatig controleert op mogelijke afwijkingen en veranderingen in de huid. Volgens dermatoloog Hester Vermaat en gynaecoloog Marc van Beurden hoeven we heus niet elke dag met een spiegel in de weer. “Het zou goed zijn als vrouwen door af en toe te kijken vertrouwd raken met hoe hun vulva eruitziet, zodat ze ook weten wanneer er een verandering optreedt”, zeggen ze. Hoe zo’n zelfonderzoek in zijn werk gaat? Neem een handspiegel en lamp. Volg de volgende stappen:

- Ga in een makkelijke houding staan of zitten. Bekijk met een spiegel de hele vulva. Eventueel kan het helpen om de lippen te spreiden.
- Bekijk dan de buitenste lippen, vervolgens de binnenste. Onderzoek de clitoris door de voorhuid (ja, die hebben vrouwen ook, het is het stukje capuchon-achtige huid dat over de clitoris heen valt) naar boven te schuiven. Dit moet gemakkelijk kunnen, zoals bij een penis. Bekijk ook het gebied tussen de vagina en de anus, de anus zelf en de venusheuvel.
- Neem bij afwijkingen, klachten of duidelijke veranderingen contact op met de huisarts voor verder onderzoek.

DE VULVA VERZORGEN

De huid van de vulva is gevoelig, daarom is het belangrijk die goed te verzorgen. Gebruik voor de vulva geen producten die irritatie kunnen veroorzaken zoals zeep, douchegel of shampoo, vochtige toiletdoekjes, vaginale douches of intiemspray. Was de vulva maximaal eens per dag met lauw water, dep daarna zachtjes droog. Breng bij eventuele klachten een vette zalf aan en draag in dat geval het liefst katoenen ondergoed.

BIJ DE VULVAPOLI

In Nederland zijn verspreid over het land inmiddels vijftig vulvapoli's. Dat zijn speciale poliklinieken waarin dokters met verschillende disciplines vrouwen met vulvaire klachten, afwijkingen en aandoeningen helpen. De dermatoloog en gynaecoloog zijn het eerste aanspreekpunt omdat de meest voorkomende klachten binnen hun expertise vallen, zoals eczeem, genitale wratjes, ontstekingen en ziektes als lichen sclerosus.

Voor klachten die niet direct met de huid te maken hebben, maar met de spieren daaronder, werken vulvapoli's samen met verschillende specialisten. Zo zijn er fysiotherapeuten die helpen bij bekkenbodemp Problemen. Seksuologen bieden ondersteuning bij seksuele klachten. En als anatomische veranderingen voor ongemak zorgen, kan een plastisch chirurg een oplossing bieden. Ook urologen – die over de urinewegen gaan – en proctologen – die zich richten op de anus – kunnen meekijken indien nodig.

Voor veel vrouwen voelt het vaak laagdrempeliger om hier hulp te zoeken dan bij een reguliere arts of specialist. Hier hebben ze immers al duizenden patiënten met vulvaproblemen gezien. Bovendien snapt iedereen die hier komt elkaars ongemak over de plek van de klachten.

VULVA OF VAGINA?

Wat de vagina is, weten de meeste vrouwen wel: het binnenste gedeelte van het vrouwelijk geslachtsorgaan. Wat is nou precies de vulva? Deze bestaat uit de volgende onderdelen: de venusheuvel aan de bovenkant, de binnenste en de buitenste lippen, de glans van de clitoris met de voorhuid (capuchon), de plasbuisopening (urethra), de vagina-opening (voorhof of vestibulum) en het perineum, dit is de huid tussen de vagina-opening en de anus. Het vestibulum is het gebied binnen de binnenste lippen waarin zich dus de uitgangen van de urethra en vagina bevinden. De capuchon van de clitoris bestaat uit een dunne huidplooï die wordt gevormd door de binnenste lippen. De fourchette is een dunne huidplooï aan de achterkant van het vestibulum. Bij onderzoek van de vulva wordt ook altijd de anus meegenomen. Kijk op vulvapoli.nl voor meer informatie over hoe een vulva eruitziet, wat normaal is en wat juist niet. Overigens kan een vulva er van vrouw tot vrouw nogal verschillend uitzien.

WAT GEBEURT DAAR TOCH?

Wat iedere vrouw zou moeten weten over haar vulva

LIBELLE 82

Jeuk, pijn of wondjes 'daar beneden'? Veel vrouwen lopen er te lang mee door. Uit schaamte, maar vaak ook omdat ze niet weten wat normaal is.

Gelukkig zijn de meeste vulvaire klachten goed te behandelen.

Tekst CARLTON SIMONS

Zo'n tien jaar geleden kreeg Daphne (54) last van jeuk aan de vulva en rond de anus. "Het begon geleidelijk," vertelt ze, "maar gaandeweg werd het steeds erger. Als ik mezelf afveegde na toiletbezoek zat er altijd bloed aan het wc-papier, vanwege de wondjes. Die deden ook pijn. Meerdere malen ben ik met mijn klachten bij de huisarts geweest. Die stuurde me dan, soms zelfs zonder me te onderzoeken, naar huis met een middelje voor een vaginale schimmelinfectie of een wormenkur. Want daar zou volgens hem de jeuk bij de anus vandaan komen. Maar het hielp allemaal niets. Pas toen ik jaren later van huisarts wisselde, werden mijn klachten eindelijk serieus genomen. Sterker: deze arts kwam na een tijdje op het idee dat het wel eens de huidaandoening lichen ideosus zou kunnen zijn. Op grond van dit vermoeden stuurde ze me door naar de gynaecoloog, die ongeveer een jaar geleden meteen de diagnose wist te stellen. Eindelijk kon ik adequaat behandeld worden."

WAT IS NORMAAL?
Daphne liep dus tien jaar met klachten rond voordat duidelijk werd wat er met haar aan de hand was. Het verbaast dermatoloog Hester Vermaat en gynaecoloog Marc van Beurden niet. Zij houden op de vulvopoli in de Bergmankliniek in Amsterdam al vijftien jaar samen een

sprekruur speciaal voor vulvaire klachten en zien hoe weinig kennis hier vaak over is. Om te beginnen bij vrouwen. "Veel vrouwen weten niet goed wat de vulva precies is", vertellen ze. "Ze weten niet uit welke onderdelen en structuren die bestaat en hoe die eruit hoort te zien. Zo komt uit onderzoek naar voren dat maar negen procent van de vrouwen de venusheuvel, plabuis, clitoris, vaginaopening, anus en binnenste en buitenste vulvallippen correct kan benoemen. Daarbij weten veel vrouwen ook niet goed wat het betekent als je klachten

"Tien jaar lang werd ik afgescheept met antischimmelpillen en wormenkuren"

ervaart in dat gebied, waar ze met die klachten naartoe zouden kunnen gaan en wat ze eraan zouden kunnen doen." Het heeft natuurlijk ook met het ander te maken: een vrouw die dat deel van haar eigen lichaam goed kent, die zegt maar weet wat er tussen haar benen zit, kan haar klachten beter plaatsen en eerder gerichte hulp zoeken. Inderdaad was dit niet-weten waar Daphne tegenaan liep. "Ik probeerde mezelf wel te onderzoeken en bekijken", vertelt ze. "Maar behalve dat ik dat prak-

Beetje biologie

Wat de vagina is, weten de meeste vrouwen wel, het binnenste gedeelte van het vrouwelijk geslachtsorgaan. Maar wat is nou precies de vulva? Deze bestaat uit de volgende onderdelen:

- de **venusheuvel** aan de bovenkant • de **binnenste** en de **buitenste lippen** • de **glans** van de clitoris met de **voorhuid** (*capuchon*) • de **plabuisopening** (*urethra*) • de **vagina-opening** (*voorkant of vestibulum*) • het **perineum**, dit is de huid tussen de vagina-opening en de anus.

Het vestibulum is het gebied binnen de binnenste lippen waarin zich dus de uitgangen van de urethra en vagina bevinden. De capuchon van de clitoris bestaat uit een dunne huidplooi die wordt gevormd door de binnenste lippen. De **fourchette** is een dunne huidplooi aan de achterkant van het vestibulum. Bij onderzoek van de vulva wordt ook altijd de anus meegenomen. Kijk op vulvopoli.nl voor meer informatie over hoe een vulva eruit ziet, wat normaal is en wat juist niet. Overigens kan een vulva er van vrouw tot vrouw nogal verschillend uitzien.

83 LIBELLE

"IK WERD 'S NACHTS GEK VAN DE JEUK, MAAR NIEMAND WIST WAT HET WAS"

OP ONDERZOEK

Ruim één op de drie volwassen vrouwen heeft nog nooit haar eigen vulva bekeken. Laat staan dat ze de regelmatig voorkomende op mogelijke afwijkingen en veranderingen in de huid. Volgens dermatoloog Hester Vermaat en gynaecoloog Marc van Beurden hoeven we heus niet elke dag met een spiegel in de weer. "Maar het zou goed zijn als vrouwen door of en toe te kijken vertrouwd raken met hoe hun vulva eruitziet, zodat ze ook weten wanneer er een verandering optreedt", zeggen ze. Hoe zo'n zelfonderzoek in zijn werk gaat? Neem een handspiegel en lamp. Volg de volgende stappen:

• Ga in een makkelijke houding staan of zitten. Bekijk met een spiegel de hele vulva. Eventueel kan het helpen om de lippen te spreiden.

• Bekijk dan de buitenste lippen, vervolgens de binnenste. Onderzoek de clitoris door de voorhuid (ja, die hebben vrouwen ook, het is het stukje capuchon-achtige huid dat over de clitoris heen valt) naar boven te schuiven. Dit moet gemakkelijk kunnen, zoals bij een penis. Bekijk ook het gebied tussen de vagina en de anus, de anus zelf en de venusheuvel.

• Neem bij afwijkingen, klachten of duidelijke veranderingen contact op met de huisarts voor verder onderzoek.

tisch gesproken nog best ingewikkeld vond, vond ik het ook lastig te bepalen of het er bij mij nou anders uitzag dan hoe het eruit zou moeten zien volgens de internetplaatjes. Als ik opmerkte dat het bij mij wit en glanzend oogde, kwam ik er vervolgens moeilijk achter of dit nou hoorde of niet. Want tja, wat is normaal? Ik had geen idee."

PIJN EN JEUK

Maar ook voor de huisarts is het lang niet altijd makkelijk vast te stellen of iets normaal of afwijkend is. "In vergelijking met andere kwalen waarmee patiënten bij de huisarts komen, zijn vulvaire klachten niet de meest voorkomende", zegt Van Beurden. "De ernstigere en meer zeldzame vormen Vermaat. "En zelfs voor de specialist zijn sommige vulvaire aandoeningen moeilijk te herkennen omdat de afwijkingen zo subtiel kunnen zijn." Toch is jeuk in elk geval niet iets wat hoort of normaal is. Net als pijn. "Vrouwen ervaren een branderig of schraal gevoel en irritatie", zegt Vermaat. "Ze hebben last van kloofjes, wondjes of een kwetsbare huid."

Vulvaire aandoeningen kunnen (een voorstadium van) vulvakanker zijn

De oorzaken van die klachten wisselen. Lichen sclerosus, zoals Daphne heeft, zien ze regelmatig voorbijkomen. Dit is een chronische huidaandoening die gepaard gaat met ontstekingen en vaak voorkomt op de vulva en het gebied rond de anus. Een andere is lichen planus, een ontstekingsachtige aandoening van de huid en/of slijmvliezen die zich op allerlei plekken kan voordoen

— ook op de vulva en in de vagina. Vermaat: "Verder kunnen vulvaire klachten komen door aandoeningen zoals eczeem, de huidziekte psoriasis, genitale wratjes, een schimmelinfectie als candida of ontstekingen zoals herpes." Daarnaast kunnen vulvaire pijnklachten ook komen door verhoogde spierspanning in de bekkenbodemspieren. Het probleem zit dan dus niet in de huid, die kan zonder afwijkingen zijn, maar in de spieren. De pijn die daardoor wordt veroorzaakt kan spontaan optreden, maar ook bij aanraking en seksueel contact.

TE PRIVE

Vulvaire aandoeningen kunnen (een voorstadium van) vulvakanker zijn. Maar meestal zijn ze gelukkig niet direct levensbedreigend. Dat wil niet zeggen dat ze voor de vrouwen die ermee moeten leven geen leed met zich meebrengen. Daphne sliep er bijvoorbeeld heel slecht door. "Overdag ging het wel," zegt ze, "dan had ik afleiding. Maar 's nachts werd ik soms helemaal gek van de jeuk." "Jeuk kan het dagelijks leven ingrijpend beïnvloeden", bevestigt Vermaat. "Het kan slaapproblemen geven en dus leiden tot vermoeidheid en concentratieproblemen. Ook veroorzaakt het soms gespannenheid. Daarnaast hebben vulvaklachten vaak een grote emotionele impact: ze kunnen het zelfvertrouwen en de levenskwaliteit aantasten. Gevoelens van somberheid en angst komen regelmatig voor, en ook kunnen ze een flinke invloed hebben op relaties en intimiteit." Al met al vormen vulvaire klachten en aandoeningen dus best een aanslag op de kwaliteit van leven. En toch dacht Daphne soms nog steeds dat ze zich aanstelde. "Erover praten deed ik niet. Ik was bang dat mensen het te privé zouden vinden als ik erover zou beginnen."

Zelfs bij de dokter aankloppen vond ik lastig. Als de problemen bij wijze van spreken op mijn oren hadden gezeten, had ik daarmee geen enkele moeite gehad en was ik veel eerder en vaker gegaan. Nu dacht ik toch regelmatig: ik heb gewoon pech en moet er maar mee leren leven."

TREK AAN DE BEL

En dat terwijl veel vulvaire klachten vrij simpel te behandelen zijn of goed onder controle gebracht kunnen worden met medicatie. "De meeste vulvaire aandoeningen vallen niet te voorkomen", zegt Van Beurden. "Het zijn ziektes die je overkomen. Maar natuurlijk is het altijd beter om zo vroeg mogelijk een diagnose te krijgen om behandeld te kunnen worden dan lange tijd door te lopen met klachten. Als je bijvoorbeeld niets aan lichen sclerosus doet, kan er huidverlies optreden en verdere afwijkingen van de vulvahuid optreden en bovendien ontstaat er een verhoogde kans op vulvakanker." Daarom willen Vermaat en Van Beurden vrouwen toch vooral op het hart drukken om zich wat meer vertrouwd te maken met hoe hun vulva eruitziet (zie het kader 'Op onderzoek')

ZELFZORG
De huid van de vulva is gevoelig, daarom is het belangrijk die goed te verzorgen. Gebruik voor de vulva geen producten die irritatie kunnen veroorzaken, zoals zeep, douchegel of shampoo, vochtige toiletdeegjes, vaginale douches of intimspray. Was de vulva maximaal een paar keer per dag met lauw water, dep daarna voorzichtig droog. Breng bij eventuele klachten een vette salf aan en draag in dat geval het liefst katoenen ondergoed.

Bij de vulvopoli

In Nederland zijn verspreid over het land inmiddels vijftig vulvopoli's. Dat zijn speciale poliklinieken waarin dokters met verschillende disciplines vrouwen met vulvaire klachten, afwijkingen en aandoeningen helpen. De dermatoloog en gynaecoloog zijn het eerste aanspreekpunt omdat de meest voorkomende klachten binnen hun expertise vallen, zoals eczeem, genitale wratjes, ontstekingen en ziektes als lichen sclerosus. Voor klachten die niet direct met de huid te maken hebben, maar met de spieren daaronder, werken vulvopoli's samen met verschillende specialisten. Zo zijn er fysiotherapeuten die helpen bij bekkenbodemproblemen. Seksuologen bieden ondersteuning bij seksuele klachten. En als anatomische veranderingen voor ongemak zorgen, kan een plastisch chirurg een oplossing bieden. Ook urologen — die over de urinewegen gaan — en protocologen — die zich richten op de anus — kunnen meekijken indien nodig. Voor veel vrouwen voelt het vaak laagdrempeliger om hier hulp te zoeken dan bij een reguliere arts of specialist. Hier hebben ze immers al duizenden patiënten met vulvaproblemen gezien. Bovendien snapt iedereen die hier komt elkaars ongemak over de plek van de klachten.

MEER LEZEN?

Hester Vermaat en Marc van Beurden schrijven over wat ze meemaken op de vulvopoli. Lees het op libelle.nl/vulvopoli

LIBELLE 84